

Stelling:

De wolhandkrab is een goed alternatief voor de aalvisserij.

Fotografie: Gerard Manshanden en Martin Melchers

De wolhandkrab kom je in steeds meer wateren tegen. Deze grote krab met haar op de poten is in de jaren '20 van de vorige eeuw via het ballastwater van zeeschepen afkomstig uit China hier terechtgekomen. Deze exoot voelt zich prima thuis in ons water. Zo goed zelfs dat ze voor sportvissers een ware plaag beginnen te vormen. Vooral tijdens de paaitrek wanneer de krabben massaal naar de kust trekken, is er in veel wateren bijna niet meer te vissen omdat ze het aas van de haak eten. Als voedselconcurrent, maar ook omdat de krabben notoire kuitrovers zijn, vormen ze mogelijk ook een bedreiging voor inheemse (vis)fauna. De wolhandkrabben leveren echter ook geld op. Steeds meer beroepsvissers vissen gericht op krabben. We vroegen een beroepsvisser, stadsecoloog en onderzoeker of de visserij op wolhandkrabben wellicht een alternatief vormt voor de aalvisserij.

Wilkin de Boer, **beroepsvisser**

“De visserij op wolhandkrab is voor mij zeker geen alternatief voor de aalvisserij. Een paar collega's van me kunnen op een beperkt aantal plekken wel rendabel op krabben vissen, maar in mijn visgebied kan dat helaas (nog) niet. De visserij op wolhandkrab zie ik hooguit als een welkome aanvulling. Daar zijn twee redenen

voor aan te wijzen.

Ten eerste komt de krabbentrek pas in de herfst op gang en houdt deze al in het begin van de winter op. Dat valt momenteel dus precies in de gesloten tijd voor de aal. Buiten deze maanden trekken de krabben niet en zijn ze dus minder goed vangbaar. Bovendien zijn wolhandkrabben buiten deze periode ook meestal te zacht en te klein en daarmee niet aantrekkelijk voor de afnemers.

Ten tweede is de besomming per fuik/visdag meestal te laag om rendabel op krabben te kunnen vissen. Er gaan namelijk heel wat krabben in een kilo. In feite komt het er dus op neer dat de beperking van de aalvisserij hoogstwaarschijnlijk ook een forse beperking van de krabbenvisserij

betekent – zelfs als LNV voor de krabbenvisserij met aalfuik toestemming zal geven. Het bestand van deze invasieve exoot zal dus vrijwel zeker gaan groeien.

De vraag is wat een groeiend wolhandkrabbenbestand betekent voor de visstand – inclusief de aalstand – het ecosysteem en de visserij, zowel sport als beroep. Niemand die het weet. Sommige sportvissers klagen steen en been omdat de krabben hun aas van de haak vreten voordat de vis daartoe de kans krijgt. Ook is het denkbaar dat het wolhandkrabbenbestand een substantieel deel van de ecologische draagkracht benut en predeert op visbroed. Het zal een ieder duidelijk zijn dat een eventueel negatief effect op de visstand zowel het belang van de sport- als de beroepsvisserij schaadt.

Ook is het denkbaar dat de wolhandkrab het herstel van de aalstand in de weg staat. Daarom wil ik een pleidooi houden voor intensivering van de krabbenvisserij daar waar het kan en een begeleidend onderzoek naar de effecten van de wolhandkrab op het ecosysteem, de visstand en de visserij. Wat mij betreft zou een dergelijk onderzoek het best in samenwerking tussen sport en beroep kunnen worden opgezet. Ikzelf – en met mij een aantal collega's – zouden ons daar graag voor inzetten.”

Plaag of alternatief voor de aal?

Martin Melchers, [Amsterdams stadsecoloog](#)

“In 1932 is de wolhandkrab voor het eerst in Amsterdam (Kinselmeer) aangetroffen. Aanvankelijk werd de krab bestreden, het is immers een exoot, maar al snel zag men hier de nutteloosheid van in en kon de krab zijn gang gaan. Daarbij heeft de wolhandkrab geprofiteerd van het feit dat hij ook goed in zoetwater kan leven. Om

zich voort te planten heeft hij echter zout water nodig. In de westelijke havens en het Noordzeekanaal is zoutig water aanwezig, maar of dat zout genoeg is weet ik niet. Wel heb ik in het koraal dat wordt gevormd door de Trompetkalkkokerworm tientallen kleine krabbetjes van minder dan een halve cm verscholen zien zitten. Kleine krabbetjes worden door allerlei dieren gegeten, maar volwassen krabben hebben geen vijanden.

Deze alleseters gaven vroeger onoverbrugbare problemen – ‘alsof er een tank dwars door je netten was gelopen’ – voor palingvissers. De krabben kwamen af op de kleine visjes die

zich vast zwommen als ze uit de fuik wilden ontsnappen. Met hun beitelbekje, dus niet met hun scharen, knippen ze de mazen stuk waardoor alle aal kan ontsnappen. Tegenwoordig bestaat de de kub van de fuik bij slimme vissers uit een nieuw soort materiaal, genaamd PE, dat goed bestand is tegen de bek van de wolhandkrab. Zo is het mogelijk om in water waar veel wolhandkrabben voorkomen toch op aal te vissen. Tevens kan er hiermee op de wolhandkrab worden gevestigd.

De wolhandkrabben schijnen verrukkelijk te smaken en in Azië worden er fabelachtige bedragen voor deze krabbensoort neergeteld. De in Amsterdam gevangen krabben gaan naar een groothandel aan de Kloveniersburgwal toe. Daar bestaat in toenemende mate een gerichte vraag naar wolhandkrab. Vooral Chinese mensen staan soms letterlijk te wachten of er nog wolhandkrabben in de aanbieding komen. De prijzen voor wolhandkrab in Nederland variëren tussen de vier tot zes euro per kilo – dit is ook afhankelijk van de grootte van de krabben. Dit prijsniveau bevindt zich dus ongeveer op de helft van wat de aal oplevert. Vooralsnog is de wolhandkrab een goede aanvulling op het inkomen van vissers, maar ter vervanging van de inkomsten uit aal kan het niet dienen.”

Gerard Manshanden, **visonderzoeker**

“De wolhandkrab profiteert momenteel sterk van de afnemende eutrofiëring en daardoor verminderde visstand. Krabben en kreeftachtigen doen het namelijk goed in voedselarmere wateren: het zijn omnivoren die alles eten wat ze voor de scharen komt. Ik vraag me dan ook af wat de invloed van deze krabben is op de afname van de driehoeksmosselen op het IJsselmeer en andere binnenwateren. Want dit heeft weer grote invloed op een groot deel van de overwinterende watervogels die hiervan afhankelijk zijn. Maar ook op de blankvoornstand, deze vissen leven immers van driehoeksmosselen.

Of de krabbenvisserij een alternatief is voor de aalvisserij, waag ik te betwijfelen. Het is wel uitermate belangrijk dat het krabbenbestand door bevissing onder controle wordt gehouden – net als dat de visserij op de Amerikaanse rivierkreeft mijns inziens nodig is de groei van deze exoten binnen de perken te

houden. De aalvissers hebben in het begin veel last gehad van de krabben omdat deze met hun bek gaten in het netwerk van de aalfuiken vraten zodat ze konden ontsnappen. Nadat de fuiken werden voorzien van stugger polypropyleen netwerk en er gelukkig handel kwam in de beestjes – tegenwoordig zijn ze zelfs duur – zijn de krabben inmiddels een goede bijverdiensgeworden. Het is voor de vissers dus ook niet aanvaardbaar dat ze in de herfstmaanden hun fuiken uit het water moeten halen, terwijl ze hiermee op krabben kunnen vissen zonder aal te vangen.

Er mag wel worden gevist met een bredere maaswijdte (40 mm), maar degene die dit heeft bedacht moet een X krijgen in het vakje ongeschikt. In een wijde fuik zakken de krabben met hun poten door de mazen heen en lopen ze zo weg. Wolhandkrabben worden het best gevangen in vervuilde aalfuiken, waarbij de vangst van vis beperkt is. Ik hoop dan ook voor de vissers dat de minister tot bezinning komt en zich niet verschuilt achter het onzinnige feit dat de controle op bijvangst van aal het probleem is. Of het nu een aalfuik betreft of een visfuik, hij moet toch boven water om dit te kunnen zien. Een forse straf op het in bezit hebben van aal in deze periode moet afdoende werken.”

Fuiken kunnen worden aangepast voor het vissen op krabben.

